

УДК 130.2:316.334.56

А. В. Сорочук
*аспірант кафедри філософії та релігієзнавства факультету соціальних наук
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*

ТРАНСФОРМАЦІЯ СУТНІСНИХ ПАРАМЕТРІВ МІСТА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

Впродовж всієї історії людства сутнісні виміри міського простору, освоєного людиною, ґрунтувалися на священних основах, наповнювали реальність могутністю, трансцендентною силою. Проте пластична природа середовища міста зумовлює невпинну його трансформацію в контексті історико-культурних змін. Відповідно, сакральні основи містобудування, які були модусом смислотворення людського буття, нині ризикують остаточно девальвуватись під дією сучасних культурних процесів, пов'язаних із комерціалізацією, віртуалізацією і, врешті, швидким темпами впровадження культурних парадигм секуляризованого та постіндустріального суспільства.

Отже, актуальність теми дослідження визначається специфікою сучасних культурних процесів, що характеризується стрімкими темпами урбанізації, змінами основ структуривання смислових і просторових параметрів міста та життя в ньому. Саме під дією сучасних культурних перетворень та вписуючись в урбаністичні мейнстрими, традиційний сакральний вимір буття, зникає з просторових координат міста, поступаючись місцем функціональним гіпертекстам рекламної та медійної продукції, утилітарному простору міст-гіпермаркетів і демонічному мегаполісі Левіафану. Середовище постмодерного, хаотичного порядку – саме таким постає перед нами новітнє місто. Мегаполіс – це простір діяльності індивіда реальності якого маю природу іншого порядку (гіперреальність), де сакральному немає місця. Сучасне місто витворює нову дійсність – віртуальну, деконструє сакральні основи містобудування і продукує ефемерні знаки культури споживання – рекламні сурогати, атрибутивний віртуальний простір та симулякри нового псевдосакрального з домішками комерції.

Загалом дослідження сучасних форм організації міського простору заповнили науковий та інформаційний простір. Саме тому досліджуване нами питання характеризується великою кількістю як вітчизняних, так і західних наукових досліджень. Наприклад, вивченню розвитку «сучасних метрополій» приділяв значну увагу, у своїх роботах, Ж. Бодріяр [2], [3], [4].

Х. Кокс намагається теологічно обґрунтувати секуляризації міста та урбаністичні процеси [6]. Л. Мамфорд здійснює дослідження історичного розвитку міської цивілізації, дає визначення основним поняттям даної теми [13]. Розробкою теми конструювання простору сучасного міста займаються також Е. Ніколаєва [9]. Аналіз міста в контексті глобалізації та дослідження міського простору як метафори свідомості здійснюють українські науковці

Ж. Мечкало та Л. Стародубцева [8], [10]. Загалом, дослідження сучасного розвитку містобудування, як на вітчизняних теренах, так і закордоном мають точковий характер, адже науковці робить наголос на окремих структурних елементах та умовах існування міста, тоді як ми здійснюватимемо комплексний аналіз розвитку просторових параметрів міста у контексті впровадження сучасних культурних мейнстримів і як наслідок десакарлізацію простору міста. Саме тому, метою роботи є комплексний релігієзнавчий аналіз простору сучасного міста, виявленні його просторових та смислових характеристик, форм та механізмів репрезентації сакрального, в контексті новітніх урбаністичних теорій.

Отже, місто є системою, яка постійно розвивається під впливом історичних та культурних змін, перетворюється відповідно до потреб людей та конструюється за прикладом колажу, палімпсесту, коли створення нового змісту передбачає накладання та руйнування меж первинної суті. «Колаж не тільки став знаковою формою експресії постмодерністського мистецтва, але вже давно виступає в якості

універсальної урбаністичної парадигми, що здатна еkleктично поєднувати в кожній точці міського простору фрагменти найрізноманітніших типів хронологічних і культурних «текстів» в єдину гротескову картину» [9, с. 170-175.].

Колажний характер сучасного міста дає нам можливість відчутти описане швейцарським психоаналітиком К. Юнгом, а сама відчуття деякого культурного дежавю. Він переконаний, що нас сповиває абсолютно особливе почуття, коли ми серед шуму і штовханини сучасної міської вулиці натрапляємо на залишки старовини, наприклад, на коринфську капітель або на фрагмент старовинного напису. Щойно ми віддавалися гомінкому ефемерному життю сучасності, раптом перед нами з'являється щось дуже далеке і чуже, що звертає наш погляд до речей іншого порядку, більш звичних переферійному, технологізованому зору [12]. Ми уже не здатні перевести погляд з неозорого різноманіття технологізованої сучасності на вищий зв'язок історичних явищ, сакральні його елементи. «Відчуття форми, а точніше його брак – ось назва всіх наших нещастя. Ми не вміємо й не хочемо робити з життя мистецький твір. Усе, на чому це може спинитися око, – полишене не нами, але нами занедбане і осквернене» [1, с. 38-39]. Справді, гармонія форм приваблює не метафізичною своєю природою, а реалізацією в нашому досвіді [7, с. 41], який базується на інтуїтивно-повсякчасному вчужанні прекрасного. А ми розбиваємо сприйняття, відтворення, створення «форми» об скелі щоденної метушні та відповідно вивільнюємо зміст, ми нехтуємо сенсом сакрального, сенсом відчуття абсолютної реальності, сенсом життя. «Адже нам завжди натякали, що слід зневажати форму. А відсутність форми – це озвіріння» [1, с. 39], руйнування первинних основ конструювання міста, знищення його сакральних центрів, під егідою будівництва промислових гігантів – мегаполісів, що тягне за собою втрату онтологічної вкоріненості, екзистенціальну кризу, адже сакральне є рупором буття та реальності, якої позбавив нам мегаполіс.

Саме тому сучасне місто все більше скидається на структуру, яка невпинно зростає в усіх напрямках, а не продукує ідеальні форми. Відтепер міський простір – це така собі глина бетону, що стирає сутнісні фундації міста, позбавляє його характеристики місця колективного проживання, комунікативної кооперації та зосередження природи другого порядку (культури як такої). Ріст населення, міграція людей до міста, в пошуках кращого життя, перетворюють його на не контрольований самоорганізований організм, який росте небаченими темпами. Руйнування природних та штучних меж проковує місто на розширення простору. Сучасне місто не нехтує можливістю захоплення все нових та нових територій, проте реалізує цю можливість не творчим шляхом конструювання нових утворень, а шляхом захоплення, поглинання уже існуючих адміністративних одиниць із їхніми культурними нормами та традиціями.

«Сучасні міста саме ростуть. І це не просто метафора, це досвід життя в мегаполісі. З певної точки зору мегаполіси нагадують чи то величезні пульсуючі тіла, чи то джунглі. Не випадково образ мегаполіса як джунглів став не тільки мовним кліше («кам'яні джунглі»), але і кліше мас-медійним, перетворившись на свого роду фантазм, що кочує голлівудською продукцією від фільму до фільму. Це кліше висловлює настрій колективного несвідомого і до нього слід придивитися пильніше» [5, с. 39].

Саме тому сучасні наукові дослідження не зосереджуються на вивченні поліса, міста чи топосу як змінної, але сутнісно єдиної системи, а більшою мірою стосуються мегаполісів. Під мегаполісом прийнято розуміти найбільшу

форму розселення людей, що здобуває ряд характеристик та смислових параметрів, відмінних від традиційного міста чи класичного поліса, середньовічного граду, основою конструювання яких був сакральний центр, а структура визначалася священною традицією. Тоді як мегамісто – це територіальне утворення, яке формується внаслідок зрощення великої кількості сусідніх поселень, агломерацій, чисельність населення якого перевищує мільйон жителів, які керуються принципами нової релігії «урбанізму». Новий світогляд жителя мегаполіса структурується навколо ідеї сучасної форми псевдоспівпроживання; це конгломерат близько розташованих міст, з умовною квазідомінантою в центрі (головним містом навколо якого й розвивається мегаполіс); це скупчення людей в єдиний біологічно-соціальний механізм забезпечення життєдіяльності міста-монстра, міста-Левіафана.

Помилково вважати, що мегаполіс є автентично новим утворенням ХХ ст. Перші форми такого типу поселень відомі людству ще з часів античності. Так, грецькі філософи використовували поняття «метрополіс», «мегаполіс», «мегалополіс» для опису потужних структур міста. Перше використовували для позначання міста-держави, міста-колоніста, «материнського міста» (буквальний переклад метрополіс з грецької), у більшості випадків це економічний та культурний центр агломерації, іноді термін синонімічний поняття столиці. «Мегаполіс» в перекладі з грецької означає «велике місто», таким, наприклад, в ті часи були Афіни. «Мегалополіс» – це дітище метрополіса та мегаполіса, адже це географічна назва одного із міст стародавньої Греції. Проте для греків це були природні, не агресивні утворення, що формуються у відповідності з економічними (центр торгівлі), культурними (осередок творчого потенціалу) та релігійними (центр сакрального ритуальної практики) потребами людини, і є середовищем інтеграції у комплекс традиції. Саме тому для Платона і Аристотеля вкрай важливим було усвідомлення того, «що місто-держава повинно бути не надто мале – інакше йому не прогудувати себе, та не занадто велике – інакше воно не втримає свої кордони, втратить свою раціональність і впорядкованість, культурну інтегрованість, національну ідентичність та релігійну приналежність» [5, с. 38].

Загальними атестаціями розбудови та буття мегаполіса є лінійний характер забудови, що формується вздовж транспортних магістралей; поліцентричність простору, зумовлена взаємодією відносно близько розташованих великих міст, кожне з яких уже має свої історичні центри; порушення екологічної рівноваги між діяльністю людини і природним середовищем; дезорієнтація як форма буття. Проте за цими скоріше адміністративними, практичними ознаками, приховується культурний, релігійний, нормативний колапс сучасного містобудування, за яким простежуються неодноразовні метаморфози буття сучасного міста у формі мегаполіса. Адже, на відміну від античного розширеного міська спільного Життя, сконструйованого навколо сакрального центру та об'єднаного єдиною культурною традицією, зовсім інакшим постає перед нами сучасний мегаполіс (це поняття ми ототожнюємо з поняттями мегалополіса та метрополіса) як самопоглинаюча, поліцентрична, руйнівна система, місто без кордонів, релігійних кодів та без завершеності.

Простором протиріч постає перед нами сучасний мегаполіс, в якому синергетично діють антагоністичні ознаки культуроформування міста, а саме фізис та техне. Як відомо, «в класичній культурі, починаючи з античності, фізис і техне протиставлялися як те, що само проростає (фізис як буттєве, самобутнє), і те, що вироблено людиною, – техне, а тому вторинне і штучне. Але зараз це протиставлення практично знято – ніякої природи, яка була б поза цивілізацією, в сучасному світі, мабуть, просто немає» [5, с. 39].

Еманація міста, вихід його за власні межі, стирання кордонів, перетворило його на глобальне село. Саме тому природні ландшафти міста трансформуються в симульовані пейзажі, які кричать до нас своєю «натуральністю» та сурогатністю з плакатів, розвішених по всьому місту. Скла-

дається враження, ніби все, «що ми знаємо про «дику» природу, ми знаємо завдяки медіа» [5, с. 39]. І навіть якщо виникає можливість зустрітись з чимось створеним «у ті часи» богом, без посередництва екрану, житель сучасного міста неодмінно тягне у це первісне, недоторкане середовище мегаполіс, і неважливо, чи у якості постійно присутніх з собою гаджетів, чи у втраченій можливості сприйняття дійсного, адже перші слова жителя мегаполіса при вторгненні в його технологізований простір: «Це нереально!»

Проте й техносередовище сприймається як щось абсолютно природне та закономірне, це відтепер єдино можливий простір мегаполіса. В такий спосіб техне починає претендувати на статус фізису, ставить себе на його місце, підчиняє його собі, замість того, щоб протистояти йому. Саме тому, ми вважаємо, що «мегаполіс – середовище, простір другої природи – неофізису з домішками техне, яка стала сильнішою, ніж перша – фізис. Розростання і плюралізація структур мегаполіса тягне за собою необхідність особливого середовища комунікації – метромедіального простору показу» [5, с. 37], яким постає перед нами віртуалізований, рекламний та медійний простір сучасного міста.

Загалом варто зазначити, що «рекламні «медіавікна» кожну хвилину відкриваються і змінюються на жвавих перехрестях мегаполіса подібно до рекламних банерів на моніторі комп'ютера, вони вже рідко не містять електронної адреси рекламованого об'єкта» [9]. Подібного роду віртуальна текстуальність міста недвозначно нагадує споживачеві інформації та реклами про характер реальності, у якій він перебуває. Ми живемо в мегаполісі, як у віртуальному місці гіперпосилань, кожне з яких відсилає до товарного псевдопочатку, осучасненої форми квазісакрального центру; тепер електронна адреса слугує орієнтиром в місті. «Одне натискання кнопки і мобільний Інтернет моментально виявляє всі латентні гіперв'язки міського простору. По суті, мешканець міста вже ніколи не виходить за межі медіареальності» [9]. Тенденція останніх років – поширення QR-кодів – ще більш спрощує процеси ідентифікації предмета реклами з місцем його продажу та історією виникнення і все більше віртуалізує простір міста. Відтепер місцезнаходження архітектурної пам'ятки, інформація про її історичний розвиток доступна в один клік, якщо під рукою карта, на якій містяться QR-коди. Сьогодні особливої популярності набуває використання QR-кодів в туризмі. Наприклад, у Львові об'єднання бізнесменів «Туристичний Рух Львова» розмістило QR-коди більше ніж на 80 туристичних об'єктах, що полегшує орієнтування в місті, навіть без знання української мови, тому що QR-коди встановлені кількома мовами.

Такого роду трансформації міського середовища, тотальна медіальність простору вбивають останні надії існування міста-міфу, у межах якого здійснювалось сакралізоване структурування простору підпорядковане космогонічним міфам. Міська медіареальність замінила трансцендентний світ релігії, повернула секуляризований людині постсучасності синкретичний простір повсякденних міфологій. Саме медіареальність і високі технології породили такі семантичні міські форми, як місто-музей, місто-гіпермаркет, місто-привид, місто-кохання або будинок «Чотирьох сонць», будинок чотирьох стихій і шести сфер; все це просто елітні житлові комплекси, економічно сакралізована територія сучасного мегаполіса. Саме медіареальність розгортає гіпертекстові міські міфи і продукує соціокультурні смисли, пов'язані з експансією міського простору по вертикалі, на основі стародавніх сакральних міфів. Розгортання міста висів можна проасоціювати з необхідністю освітяти територію за прикладом давніх ритуалів, наприклад будівництвом біг-бенів як архетипів зіккуратів, на даху яких жили боги. Лише цим можна пояснити будівництво міста по-вертикалі: у такий спосіб людина намагається бути поближче до неба. Однак буде вона скоріше Вавилонську вежу, яка сьогодні розділяє людей за соціальним статусом та прокує кінець природного середовища міста.

Досліджуючи місто в контексті сучасного стану його розвитку, ми скоріше вивчаємо особливе середовище існування,

ситуативний, надлишковий, фрагментований, хаотичний простір мегаполіса. Власне, якщо поліс – це середовище порядку та спільної справи, середньовічний град – це сакралізоване середовище, освячений простір ієрофанії, то мегаполіс – це середовище надлишку та агресивного поглинання інформації. Це простір гіперреальності, що визначається прецесією симулякрів. «Відтепер карта передує території» [4, с. 6]. Сакральна природа міста поступилася симулятивному середовищу панування знаків без референтів, простору без смислу, середовищу надлишку. Мегалополіс тут дійсно подібний Левіафану, який втілює в собі образ хаосу, стихійного не структурованого середовища [5, с. 37-38].

Сучасний Левіафан-мегаполіс – це чудовисько, яке забезпечене «дружнім інтерфейсом», а проковтнуті їм Йони (жителі міста) не поспішають покинути його цілком комфортабельне нутро [5, с. 38], підкорюються неоновим вогникам мегаполіса ваблячого «здійсненням мрій», прагнуть бути в епіцентрі його подій, адаптуються в просторі поглинання, орієнтуються завдяки сучасним гіпертекстам міста. Сьогодні неможливо подивитися на Левіафана ззовні. Якщо досі ще була можливість поглянути на це чудовисько збоку і припустити, які могли б бути способи його обмеження, сьогодні такої можливості немає, адже навіть маленькі провінційні міста уподібнюються поглинаючій на своєму шляху все машині, перетворюють приміські зони на центри розваг. Наш мегаполіс Левіафан існує в ситуації давно здійсненої смерті Бога, і дозволимо собі нагадати: вбили його ми, а тепер співаємо йому реквієм на місці його вбивства та його могилі – мегаполісі. Образ Левіафана вдалий не тільки тому, що він підкреслює демонічну жадливість простору мегаполіса, а й тому, що він вказує на неконтрольність, неструктурність, а тому й відсутність меж міста, хаос як принципову позицію, що радикально відрізняє сучасне буття мегаполіса від традиційного космологізованого сакрального простору.

Простір мегаполіс є епіцентр урбанізації, його найкраще втілення – це місто яке поглинає свої околиці та стирає, зрівнює сакральний центр з периферією, це місто, де все знаходиться під контролем людини, це місто її раціональних втілень, прагматичного планування та бюрократичної організації. На цій стадії місто знаходиться в постійному полоні капіталістичних міфів, девіз яких – «Влада, гроші, велич!». «Сильні світу цього» підпорядковують кожен аспект життя реалізації прагнення до багатства, до наживи на фінансових операціях. Агресивне підприємництво та підприємницька агресивність виростають з прагнення придумати нормальні життєві атрибути, слабшає сама «воля до культури», моральні цінності релятивізуються, а згодом і зовсім зникають [13, с. 300]. Маленькі міста, навколишні мегаполіси, об'єднуються в мегалополісну мережу і починають сліпо наслідувати його гріхам, навіть опускаються на більш низький рівень. Місто в стадії мегаполіса стає джерелом дезінтеграції та загрозою для справжньої культури, перстає бути засобом громадської кооперації та культурною коліскою.

Сучасні метрополії (поняття Ж. Бодрійяра), мегаполіс як такий сприймається сьогодні як «фабрика мрій», «місце достатку», «фактор надлишку», рай на землі речей, де все купується і все продається, місту приписується «образ дару, невичерпного і барвистого свята» [3, с. 6-7]. Образ поведінки та ставлення до життя в середовищі «сучасних метрополій» – це гра в реальний театр споживацтва, все життя в місті обмежується життям в торгово-розважальному або виставковому центрі, за периметром яких периферія, небуття. «У подібних центрах проголошується торжество нової культури, де немає відмінності між високим і низьким, ланцюг об'єктів споживання охоплює всі дії і весь час, поширюється на системи навколишнього середовища, утворює місто в місті, зручній, безпечній, естетичній» [3, с. 7-10].

В такий спосіб здійснюється, як ми вважаємо, етап розвитку містобудування, подібний до симуляції, яка реалізується формуванням міста (гіпермаркета, торгово-розважального центру) в місті, що здійснюється за допомогою

зосередження в однорідному, гомогенному просторі всіх розрізнених функцій міста, адже тут є місце і розвагам, і відпочинку, і територій офісів (роботи), і культурі (театр, кіно, виставкові майданчики, книжкові магазини). Проте виникає питання, а що ж залишається по ту сторону цієї псевдо-, гіперреальності? А там небуття, хаос, втрата себе та міська пустеля.

«Безвідмовний механізм, який підтримує мегаполіс в стабільному стані, це механізм поглинання часу, простору, територій, інформації, грошових і людських потоків, при цьому об'єкт асиміляції не має принципового значення. Не варто плекати надію, що, теоретизуючи про мегаполіс, ми зможемо зайняти безпечну позицію стороннього спостерігача. Будучи включеними в міські потоки, ми також беремо участь у процесі універсального поглинання» [5, с. 41]. Жителю мегаполіса постійно бракує часу, він неодмінно кудись поспішає. За благами цивілізації він не помічає залишків природного середовища, спілкування в чаті, сидючи за одним столиком в кав'ярні, стає звичною справою. Загалом у гонитві за новітніми технологіями сучасна людина втрачає зв'язок із трансцендентним. Вона страждає від дисбалансу між технічним і політичним компонентами технополіса, які в гонитві за пріоритетом впливу вбивають місто як таке, перетворюють його на лабораторію досліджень. Усі ритми життя в мегаполісі вказують на втрату життя як такого, воно проходить повз нас та симулюється повсякденними масками *The Beautiful Life* з кіношного американського міста.

Отже, мегаполіс – це десакралізований простір, нова форма буття міста, яка трансформується із змінної, динамічної структури, систематизованої та узгодженої навколо єдиного смислового сакрального центру, від якого розгорталися священне місто, у всепоглинаючий конструкт, подібний Левіафану, демонічний руйнівний силі, яка зносить на своєму шляху останні залишки міста-міфу. Мегалополіс сконструйований за прикладом бермудського трикутника, вибратися з якого неможливо. Це аморфна маса простору реклами, медіареальності, гіпертексту та людини позбавленої відчуттів, не здатної сприймати реальність та чудову форму минулого, адже її життя протікає у кіберпросторі та віртуалізованому середовищі міста-монстра. Техносфера мегаполіса сприймається як дійсність, а природні ландшафти лише через оптику медіаекрана. Трансформація сутнісних параметрів міста в умовах сучасної культури створює середовище життя сучасної людини, репрезентує новий спосіб культурного буття, який передбачає підпорядкованість усієї життєдіяльності індивіда сучасним технологіям та продукує сучасну форму існування міста, сакральний статус якого розбитий вщент всепоглинаючими атаками демонічного мегаполіса.

Література

1. Андрухович Ю. Дезорієнтація на місцевості / Юрій Андрухович. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2006. – 128 с.
2. Бодрійяр Ж. Город и ненависть [Електронний ресурс] / Жан Бодрійяр // Логос. – 1997. – № 9. – Режим доступу до журн.: http://www.ruthenia.ru/logos/number/1997_09/06.htm.
3. Бодрійяр Ж. Общество потребления. Его мифы и структура / Жан Бодрійяр; [пер. с фр. Н. Суслова]. – М. : Республика; Культурная революция, 2006. – 269 с. – (Серия „Мыслители XX века“).
4. Бодрійяр Ж. Симулякри і симуляція / Жан Бодрійяр; [пер. с фр. В. Ховхун]. – К. : Вид-во Соломії Павличко „Основи“, 2004. – 230 с.
5. Иваненко Е. А., Кореикая М. А., Савенкова Е. В. Мегалополіс: Левіафан с человеческим лицом / Е. А. Иваненко, М. А. Кореикая, Е. В. Савенкова // Вестник Самарской гуманитарной академии. Серия: Философия. Филология. – 2009. – № 1. – С. 37–47.
6. Кокс Х. Мирской град: Секуляризация и урбанизация в теологическом аспекте / Харви Кокс; [пер. с англ. О. Боровой и К. Гуровской]. – М. : Издательская фирма „Восточная литература“ РАН, 1995. – 263 с.
7. Мерло-Понти М. Феноменология восприятия / Морис Мерло-Понти; [пер. с фр. под ред. И. С. Вдовиной, С. Л. Фо-

кина]. – СПб.: Ювента, Наука, 1999. – 606 с. – (Сер. „Французская библиотека”)

8. Мечкало Ж. М. Сучасне місто в умовах глобалізації / Ж. М. Мечкало // Вісник НТУУ „КПІ”. Філософія. Психологія. Педагогіка. 2011. – № 3. – С. 55 – 59

9. Николаева Е. Город-миф, город-коллаж город-гипертекст / Е. Николаева // Культура как предмет междисциплинарных исследований. Материалы II Междунар. научн. конф. – Томск : Изд-во НТЛ, 2010. – С. 170 – 175.

10. Стародубцева Л. Город как метафора сознания: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://kharkovhumanit.narod.ru/Metaphisic2.html>

11. Стародубцева Л. Метафизика города: Наброски к интеллектуальному портрету Харькова: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://kharkovhumanit.narod.ru/Metaphisic1.html>

12. Юнг К.Г. Либи́до, его метаморфозы и символы / Карл Густав Юнг – М. : Директ-Медиа, 2008. – 839 с.

13. Mumford L. The culture of cities / Lewis Mumford. – New York : Harcourt, Brace and Co, 1938. – 360 p.

Анотація

Сорочук А. В. Трансформація сутнісних параметрів міста в умовах сучасної культури. – Стаття.

У статті визначено основні напрями трансформації сакрального в просторі сучасного міста. Автором запропонований комплексний підхід до вивчення сучасного міста. Загалом у статті розглядаються сучасні процеси урбанізації, пов'язані зі становленням мегаполісів; досліджується специфіка культурного простору мегаполісів; визначено місто як віртуальний феномен та показано, що віртуальний простір міста містить створення засобів масової інформації, віртуальні комунікації та рекламні зображення. На основі здійсненого аналізу були визначені нові форми сакралізації міського простору, характерні для сучасної секуляризованої епохи та постіндустріального суспільства; визначено основні принципи сакралізації міського простору в умовах сучасного суспільства. Автор стверджував, що урбанізація сприяє руйнуванню традиційних культурних цінностей і визначає нові форми священного простору сучасного міста.

Ключові слова: сакральне, простір міста, мегаполіс, урбанізація, секуляризація.

Аннотация

Сорочук А. В. Трансформация сущностных параметров города в условиях современной культуры. – Статья.

В статье определены основные направления трансформации сакрального в пространстве современного города. Автором предложен комплексный подход к изучению современного города. В статье рассматриваются современные урбанизационные процессы, связанные со становлением мегаполисов; исследуется специфика культурного пространства мегаполисов; город определен как виртуальный феномен. Также автор показывает, что виртуальное пространство города включает в себя создание средств массовой информации, виртуальные коммуникации и рекламные изображения. На основе проведенного анализа были определены новые формы сакраллизации городского пространства, характерны для современной секуляризованной эпохи и постиндустриального общества; установлены основные принципы сакраллизации городского пространства в условиях современного общества. Автор утверждал, что урбанизация способствует разрушению традиционных культурных ценностей и определяет новые формы священного пространства современного города.

Ключевые слова: сакральное, пространство города, мегаполис, урбанизация, секуляризация.

Summary

Sorochuk A. V. The transformation of the essential parameters of the city in the conditions contemporary culture. – Article.

The article determined the main directions of the sacred transformation in modern urban space. The author offers the complex approach to modern city studying. In the generally this article reviews current urbanization processes associated with the development of cities; research is on specific cultural space of a megapolis; identified the city as a virtual phenomenon. The author shows that virtual space of the city includes the creation mass media, virtual communications and advertising images. On the basis of analysis by were determining new forms of sacralization of the urban space (which is characteristic for the contemporary era of secularization and for the postindustrial society). The author argued that urbanization contributes to destruction of traditional cultural values and determines new forms of the sacred space of a contemporary city.

Key words: sacred, city space, metropolis, urbanization, secularization.